

JÄMSÄN KAUPUNKI

Valvontajaosto

PÄÄTÖS

Kokouspäivä 18.9.2025

Kuulutuspäivä 24.9.2025

Tiedoksisaantipäivä 1.10.2025

Dnro 2559/2025

JÄMSÄN AMPUMARATAYHDISTYS RY:N AMPUMARADAN (HALLI) YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS

Asia

Päätös ampumarataa koskevasta ympäristölupahakemuksesta

Hakijan yhteystiedot

Jämsän Ampumaratayhdistys ry
Hallinkankaantie 490
35600 Halli

Yhteyshenkilö: Jouni Pellonperä, p. 040 869 3187

Luvan hakemisen peruste

Ympäristönsuojelulain 27 §:n ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a mukaan ulkona sijaitsevilla ampumaradalla tulee olla ympäristölupa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 2 §:n kohdan 13 a mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ulkona sijaitsevaa ampumarataa koskevan toiminnan ympäristölupa-asian.

Asian vireilletulo

Hakemus on tullut vireille hakijan jättämällä hakemuksella 31.3.2025.

Yleiskuvaus toiminnasta ja toiminnan sijaintipaikka

Ampumaradan nimi: Hallin ampumarata
Sijaintipaikka: Jämsä
Kiinteistötunnus: 182-893-1-5
Käyntiosoite: Hallinkankaantie 490, 35600 Halli
Sijaintikoordinaatit: N 6860793, E 381013 (ETRS-TM35FIN)

Jämsän Ampumaratayhdistys hakee toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa Jämsän Halliin perustettavan Hallin ampumaradan toiminnalle. Radan toiminta sisältää 300 m luotiaseradan, 150 m luotiaseradan ja toiminnallisen ammunnan radan. Kyseessä on uusi toiminta, jolla ei ole aiempaa ympäristölupaa.

Ampumarata on suunniteltu rakennettavaksi Halliin noin 22 kilometriä Jämsän keskustasta länteen. Paikalla on aiemmin sijainnut Puolustusvoimien 300 m kiväärirata, joka on suljettu varuskunnan lakkauttamisen johdosta ja alueen pilaantuneet maat on kunnostettu vuonna 2013. Ampumarata-aluetta ympäröivä alue on talousmetsää. Noin 1 km päässä rata-alueelta kaakkoon sijaitsee Hallin lentokenttä ja noin 600 m päässä idässä teollisuusalue.

Radalla tullaan käyttämään urheilu- ja metsästysammuntaan soveltuvia aseita ja niihin yleisesti saatavilla olevia patruunoita. Radalla ei ammuta lentäviä savikiekkoja ja kaikki laukaukset kohdistuvat suunnitelman mukaisesti luotiloukkuna toimiviin merikontteihin ja luotiloukkuihin.

Ampumaradan vuotuiseksi laukauseräksi hakija esittää 360 000. Rataa käytetään ammunnan harjoitteluun, koulutuksiin ja ampumakilpailuihin. Radalla on suunniteltu järjestettävän ampumakilpailuja toiminta-aikojen puitteissa.

Radan toiminta-aikoina hakija esittää ma-la klo 8:00-20:00 ja su klo 9:00-18:00.

Hallin ampumaradan on suunniteltu palvelevan erityisesti Jämsän Ampumaratayhdistyksen jäseniä, mutta myös lähialueen metsästäjiä, harraste- ja kilpa-ampujia, reserviläisiä ja poliisia sekä muita ammatissaan ampumataitoa tarvitsevia tahoja. Jäseniä yhdistyksessä on hakemuksen tekohetkellä ollut noin 500.

Esitettyjen suunnitelmien mukaan Hallin ampumaradalla haitta-ainepitoisten vesien muodostuminen estetään merikonteista tehtävillä luotiloukuilla ja mahdollisesti siirreltäville luotiloukuilla. Meluntorjunta on suunniteltu toteutettavaksi siten, että alueelle tulevat vallit ja katokset torjuvat melua siten, ettei ohjeavot ylity yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella.

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitustilanne

Keski-Suomessa on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava. Rata sijoittuu kaavamerkinnän ”biotalouteen tukeutuva alue” alueelle, joka kattaa koko Keski-Suomen, jossa ei ole muita kaavamerkintöjä. Aluetta koskee suunnittelumääräys ”Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.” Hakemuksen mukaan ampumaradan perustaminen ei merkittävästi heikennä maaseutuelinkeinojen toimintamahdollisuuksia. Suunnitellun rata-alueen läheisyydessä on merkinnät lentoliikenteen alueesta, lentokentän melualueesta, teollisuusalueesta, ulkoilureitistä ja moottorikelkkareitistä. Voimaan tulossa oleva Keski-Suomen maakuntakaava 2040 ei esitä alueen läheisyyteen uusia merkintöjä. Ampumarata sopii hyvin alueelle kaavoitettujen toimintojen läheisyyteen, koska alueella on jo melua aiheuttavaa toimintaa, eikä ampumarata vaikuta kaavassa merkittyjen toimintojen toteuttamiseen.

Alueella ei ole voimassa yleis- tai asemakaavaa (Jämsän kaupunki 2024).

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Topografia ja maaperä

Ampumaradan lähialue on topografialta vaihtelevaa. Ampumarata-alue sijaitsee noin korkeudessa 156 m mpy. Rata-alueen ympärillä maasto viettää kaakkoon ja koilliseen. Maaston pääviettosuunta on kohti koillista. Radan luoteispuolella Pihlajavuori kohoaa noin korkeuteen 197 m mpy ja radan läheisyydessä sen koillispuolella oleva Kusilampi on korkeudessa 150,2 m mpy. Ampumarata-alueen pinta- ja pohjamaa ovat GTK:n maaperä 1:20 000 aineiston mukaan kalliomaata, hiekkamoreenia ja hiekkaa.

Pinta- ja pohjavesi

Ampumarata sijaitsee Suinujoen valuma-alueella (35.613, 3. jakovaihe). Ampumarata-alueella ei ole pintavesikohteita, mutta lähin vesilain (587/2011) mukainen vesistö Kusilampi sijaitsee noin 25 m etäisyydellä radan koillispuolella. Nykyisellään pintavedet valuvat karttatarkastelun perusteella alueelta koilliseen. Osa alueen valumavesistä päättyy Kusilammiin ja siitä lähtevään ojaan osan virratessa Kusilammin ohi oja pitkin. Nämä ojat yhtyvät radan luoteispuolella ja virtaavat Kusiojan ja Pihlajajoen kautta Suinujokeen ja edelleen Kuoreveden Suinujokeen. Kusilammen ohi virtaavien vesien lähin vastaanottava vesistö on Pihlajajoki, joka on oja pitkin mitattuna noin 2,5 km päässä rata-alueelta.

Ampumaratakiinteistöille tullaan tekemään ojituksia vesien ohjaamiseksi ja alueelle rakennetaan myös valleja, jotka mm. estävät radan pintavalunnan suoraan Kusilammiin.

Ampumarata-alueen itäosa, johon on suunniteltu ampumakatos sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulla pohjavesialueella Halinkangas (0429901, 1E lk.) varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolella. Pohjavesialue on luode-kaakkosuuntainen lajittuneen aineksen muodostuma, joka kulkee kalliooperän heikkousvyöhykkeessä. Halinkankaan pohjavesialueen pinta-ala on 9,45 km², muodostumisalueen pinta-ala 5,94 km² ja arvioitu antoisuus 3960 m³/d. Pohjaveden päävirtaussuunta on Pihlajavuorenkankaan kohdalla luoteeseen ja Hallinkankaan alueella itään ja koilliseen. Pohjavettä purkautuu muodostuman liepeiltä lähteistä sekä suotautuu harjua ympäröiville soille. Jonkin verran pohjavettä purkautuu myös kohti etelää. Vehko-ojan, Vehkaojan lähteen ja Vehkaojan lähteen läheinen tervaleppäkorven ekosysteemit ovat riippuvaisia kyseisen pohjavesialueen pohjavedestä.

Rata-alueen läheisyydessä ei ole talousvesikaivoja. Lähin vedenottamo on Pihlaiston, joka sijaitsee noin 680 metrin etäisyydellä ampumarata-alueesta. Pohjaveden laatu on nykyisin hyvä, mutta siinä on havaittu PFAS-yhdisteitä ja perfluorohexaanisulfonaattia. Aiemmin on havaittu myös kohonneita typpipitoisuuksia sekä jäämiä bensiinin lisäaineista. Halinkankaan pohjavesialue on luokiteltu riskikohteeksi mineraaliöljyjen vuoksi. Alueella on myös esimerkiksi lentokenttä, teollisuusalue, muuntamoita, öljysäiliöitä, PIMA-kohteita ja maa-aineksenottoa. Edellä mainittuja pohjavedessä havaittuja aineita ei synny ampumaratatoiminnasta, joten toiminta ei lisää kyseisten aineiden määrää alueella. Toisekseen radalla tullaan tekemään pohjavettä suojaavia rakenteita, joilla estetään ampumaratatoiminnasta peräisin olevien aineiden pääsy pohjaveteen.

Asutus, muut häiriintyvät kohteet ja suojelualueet

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,2 km etäisyydellä ampumaradan itäpuolella pääampumasuunnan takaviistossa ja lähin lomarakennus noin 1,5 km etäisyydellä luoteessa pääampumasuunnan etuviistossa. Lähin koulu sijaitsee noin 4,1 km ja terveysasema noin 4,3 km radalta itään. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat yli 5 km etäisyydellä rata-alueelta, eikä radan toiminnalla ole etäisyyden takia vaikutusta niiden suojeluperusteisiin.

Hallin ampumarata sijaitsee Finavian hallinnoiman Hallin lentoaseman luoteispuolella. Hallin ampumarata on lähimmillään noin 1 km etäisyydellä lentoaseman kiitotiestä. Hakijan tietojen mukaa Hallin lentoaseman toiminta koostuu yleis- ja sotilasilmailusta, mutta säännöllistä lentoliikennettä tai matkustajaliikennettä lentoasemalla ei ole. Lentoasema tai kiitorata eivät sijaitse ampumasektorissa ja ampumaradalle tullaan rakentamaan valleja, joilla estetään luotien pääsy ampumarata-alueen ulkopuolelle. Ampumaratojen turvallisuutta käsitellään tarkemmin ampumaratalain (763/2015) mukaisessa hakemuksessa ja poliisihallitus määrää turvallisuudesta ampumarataluvassa.

TOIMINNAN KUVAUS

Radat ja rakenteet

Seuraavassa on kuvattu ampumaradan suorituspaikkojen ja tukitoimintojen laajuutta ja periaateratkaisuja. Joillakin lajiradoilla otetaan mahdollisesti käyttöön elektronisia taulujärjestelmiä, mihin varaudutaan rakentamisen yhteydessä. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa tilavaraukset taululaitteille sekä putkitukset sähkö- ja ohjauskaapeloinneille. Suunnitelmassa esitetyille rakenteille haetaan tarvittaessa myöhemmässä vaiheessa niiden tarvitsemat luvat ja tarvittaessa tarkennetaan rakenteiden suunnitelmia niiden lupaprosesseissa. Nyt käsiteltävässä hakemuksessa haetaan ainoastaan lupaa ampumaradan toiminnalle.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen. Hakemuksessa esitetään alustava suunnitelma tehtävistä toimenpiteistä haitta-aineiden hallitsemiseksi ja tarvittaessa toimenpiteistä toimitetaan tarkemmat suunnitelmat valvovalle viranomaiselle ennen suunniteltujen rakenteiden tekemistä.

300 m luotiaserata rakennetaan alueen koillisreunaan ja ampumasuunta on luoteeseen. Sillä ammutaan ampumakatoksesta sekä välialueelta maalialueelle asennettuihin tauluihin. Taulujen taakse on suunniteltu sijoitettavan luotiloukkuna toimivat merikontit, joihin ammutut luodit päätyvät. Tauluina käytetään pahvisia tauluja sekä mahdollisesti merikontin sisään asennettavia metallisia maalitauluja. Lisäksi 300 metrin radalla tullaan ampumaan eri etäisyyksillä olevia metallisia siluettimaaleja, jotka asetellaan siirrettäviin luotiloukkuihin. Metallisiin maaleihin ammuttavat luodit hajoavat maaliin osuessaan, mutta luodinkappaleet jäävät merikontin ja luotiloukun sisään, kun maalit on asetettu niiden sisään. Periaatepiirros merikontista rakennettavasta luotiloukusta ja siluettimaalien luotiloukuista on liitteenä 5. Aseina käytetään luotiaseita. Radalle rakennetaan 300 m etäisyydelle tauluista BAT-oppaan (Ympäristöministeriö 2014) liitteen J mukainen C-typin ampumakatos, jossa on äänen leviämisen estämiseksi ampumapaikkojen etupuolelle ulottuvat seinäkkeet ja katto. Ampumakatokseen tulee 15 ampumapaikkaa. Radalle rakennetaan maa-aineksista noin 3-7 m korkeat sivuvallit ja luotiloukkuna toimivien merikonttien takana on taustavallina toimiva luonnonrinne. Taustavalliin ei päädy luoteja.

150 m luotiaserata rakennetaan alueen lounaisreunalle ja ampumasuunta on luoteeseen. Sillä ammutaan ampumakatoksesta sekä välialueelta maalialueelle asennettuihin tauluihin. Taulujen takana on luotiloukkuna toimivat merikontit, joihin ammutut luodit päätyvät. Tauluina käytetään pahvisia tauluja sekä mahdollisesti merikontin sisään asennettavia metallisia maalitauluja. Metallisiin maaleihin ammuttavat luodit hajoavat maaliin osuessaan, mutta luodinkappaleet jäävät merikontin sisään, kun maalit on asetettu niiden sisään. Aseina käytetään luotiaseita. Ampumakatos rakennetaan 150 m etäisyydelle tauluista ja siihen tulee 15 ampumapaikkaa. Radalle rakennetaan maa-aineksista noin 3-4 m korkeat sivuvallit ja luotiloukkuna toimivien merikonttien takana on taustavallina toimiva luonnonrinne. Taustavalliin ei päädy luoteja.

Toiminnallisen ammunnan rata rakennetaan alueen lounaisreunalle. Ampumasuunta on koillinen-luode-lounas ja rataa ympäröivät vallit ovat noin 4-7 metriä korkeita. Radalla ammutaan turvallisuusasiat huomioiden koko avoimelta rata-alueelta luotiloukuina toimivien merikonttien eteen tai liikuteltaviin luotiloukkuihin asennettuihin pahvitauluihin ja merikonttien sisään asennettuihin metallisiin maalitauluihin. Metallisiin maaleihin ammuttavat luodit hajoavat maaliin osuessaan, mutta luodinkappaleet jäävät merikontin ja luotiloukun sisään, kun maalit on asetettu niiden sisään. Aseina käytetään luotiaseita ja pienemmissä määrin myös haulikoita. Haulikolla ei ammuta lentäviä savikiekkoja, kuten perinteisissä haulikkolajeissa, vaan samoihin taululaitteisiin kuin luotiaseillakin. Toiminnallisessa haulikkoammunnassa käytetään lyijyhauleja, koska kovat lyijyä korvaavasta materiaalista valmistetut haulit aiheuttavat kimmokevaaran.

Toiminnan aloittaminen

Ampuradalle on suunniteltu rakenteita, joista vallien rakentaminen vie todennäköisesti eniten aikaa. Hakijan pyrkimys on aloittaa rakentaminen mahdollisimman pian lupapäätöksen lainvoimaisuudesta. Rakentamisen aikataulu riippuu lähinnä rahoituksesta ja saatavilla olevan rakennusaineksen määrästä. Täten alue todennäköisesti tullaan rakentamaan vaiheittain. Hakija esittää, että itse ampumatoimintaa voitaisiin aloittaa lajiradoittain, kun viranomainen on suorittanut hyväksytyn tarkastuksen valmiiksi rakennetulla lajiradalla.

Jätehuolto ja käymälät

Ampumaradalla syntyy normaaliksi yhdyskuntajätteeksi luokiteltavaa jätettä, kuten seka-, muovi-, metalli- ja pahvijätettä. Pahvijätettä syntyy maalitauluista ja patruunoiden pakkauksista. Muovijätettä esimerkiksi patruunoiden pakkauksista. Metallijätettä syntyy patruunoiden hylsyistä, vaikka osa hylsyistä käytetäänkin uudelleen. Eri jätelajeille sijoitetaan selkeästi merkityt erilliset keräysastiat jokaiselle lajiradalle ja/tai parkkipaikan yhteyteen. Astiat tyhjennetään tarvittaessa niiden täyttyessä. Luotiloukkujen tyhjennyksen yhteydessä syntyy niiden toteutustavasta riippuen metallijätettä tai vaarallista jätettä, joka toimitetaan jätelaadusta riippuen joko kierrätykseen tai vaarallisen jätteen tapauksessa sellaista vastaanottavaan jätelaitokseen.

Ampumatoiminta ei tarvitse vettä ja radalle ei ole suunniteltu rakennuksia, joihin olisi tarvetta talousvedelle. Siten ei myöskään synny jätevesiä. Radalle mahdollisesti rakennetaan parkkipaikkojen yhteyteen kompostoiva kuivakäymälä.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Ampumaradalle saapuminen tapahtuu Halinkankaantien kautta. Liikennemäärät radalle vaihtelevat vuodenajan mukaan, mutta ovat kokonaisuudessaan melko pieniä. Käytönaikainen liikenne on pääasiassa henkilöautoliikennettä, mutta rakentamisen aikana radalle on myös raskasta liikennettä. Kilpailuja ja muita tapahtumia tullaan radalla järjestämään. Kilpailujen aikana liikennettä voi olla enemmän. Liikenteen ohjaamiseksi risteyskiin asennetaan opasteita. Ampumarata-alue tullaan merkitsemään maastoon selkeästi.

TOIMINNAN PÄÄSTÖT JA ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN

Ampumaratatoiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja -riskit liittyvät luotien ja haulien sisältämien haitta-aineiden mahdollisiin vaikutuksiin ympäristössä sekä ampumamelun leviämiseen. Ampumaratojen parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevassa julkaisussa (Ympäristöministeriö 2014) "Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta – Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)" eli ns. BAT-oppaassa on suositellut menetelmät ampumaratojen ympäristöriskien arviointiin ja hallintaan.

Päästöt maaperään ja veteen

Yleistä ampumaradan haitta-aineista

Ampumaratatoiminnasta aiheutuu erittäin harvoin välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia. Tyypillisesti, erityisesti kuivissa ja happamuudeltaan neutraaleissa olosuhteissa, metallien vapautuminen on hyvin hidasta. Arvioitaessa tarvittavia toimenpiteitä ampumaradan mahdollisen ympäristövaikutuksen pienentämiseksi, merkittävin huomioitava tekijä on haitta-aineiden kulkeutumisriski. Ratarakenteita kuten taustavallia ja rata-alueen pintakerrosta, johon haitta-aineet kertyvät ei BAT-oppaan mukaan pidetä maaperänä vaan rakenteena, joka voidaan toiminnan loputtua riskiperusteisesti poistaa. Tyypillisesti ampumaratojen ratarakenteissa haitallisten aineiden pitoisuus on paikoitellen korkea, mutta pilaantumisen hallinnan kannalta keskeistä on haitta-aineiden kulkeutumisriskin hallinta.

Riskinarviointi perustuu peruseriaatteeseen, jonka mukaan riskin muodostumiseksi tarvitaan lähde, reitti ja kohde. Mikäli jokin edellä mainituista tekijöistä puuttuu, riskiä ei ole. Yleisesti tarkasteltavia mahdollisia alitumisreittejä ovat kulkeutuminen pohjaveteen, kulkeutuminen pintaveteen ja altistuminen maa-aineksen kautta. Ampumaradan haitta-aineet eivät ole haihtuvia, joten kulkeutumista kaasufaasina ei ole tarkasteltu.

Ampumaratatoiminnan ympäristöä kuormittava vaikutus syntyy pääasiassa luotien ja haulien sisältämistä haitta-aineista. Luotien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy, kupari, antimoni sekä sinkki ja haulien lyijy, antimoni sekä arseeni. Haitta-aineita voi ajan myötä kulkeutua sadevesien kautta pintavesiin tai maahan imeytyvän vajoveden mukana syvemmälle maakerrokseen tai pohjaveteen, mikäli haitta-aineiden hallintatoimia ei ole tehty. Ajan myötä luotien ja haulien pintaan muodostuu kuitenkin myös lisähapettumiselta suojaava pintakerros. Ympäristön olosuhteet, erityisesti pH ja kosteus, vaikuttavat voimakkaasti muuntumisreaktioon.

Toiminnan luonteen vuoksi sekä lukuisten ampumaradoilla tehtyjen tutkimusten perusteella voidaan melko luotettavasti arvioida, mihin valtaosa haitta-aineista eri radoilla kertyy. Luotiaseradoilla valtaosa luodeista kertyy tyypillisesti maalialueiden taakse taustavallin iskemäkohtaan. Paikallaan olevaan maaliin ammuttaessa iskemäkohta on hyvin pistemäinen, kun taas liikkuvaan maaliin ammuttaessa ja toiminnallisessa ammunassa luoteja kertyy laajemmalle alueelle taustavalliin. Myös ampumapaikkojen edustalle kertyy pieniä määriä luodeista ja haulista peräisin olevia haitta-aineita hienojakoisessa muodossa. Hakemukseen sisällytetyssä kuvassa on esitetty yksinkertaistettu esitys haitta-aineiden kertymisestä luotiaseratojen ratarakenteeseen. Esitys ei täysin vastaa Hallin ampumaradan haitta-aineiden kertymistä, koska luodit tulevat päätyämään taustavallin sijaan luotiloukkuihin, luotiloukkuna toimiviin merikontteihin tai muihin vastaaviin rakenteisiin.

Haikka-aineiden hallintatoimien suunnittelussa Hallin ampumaradalle on käytetty perustana BAT-opiaan (Ympäristöministeriö 2014) sivun 88 taulukkoa ja sen luokkaa Taso 3 (taulukko 2). Kyseiseen luokkaan kuuluu kaikki uudet vähäistä suuremmat ampumaradat, jotka sijaitsevat pohjavesialueella tai herkün vesistön läheisyydessä. Hallin ampumarata ei sijaitse pohjavesialueella kuormittuvilta osiltaan, mutta toiminnan ollessa pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä sovelletaan varovaisuusperiaatetta noudattaen tasoa 3.

Päästöt maaperään ja altistuminen maa-aineksen sekä pölyämisen kautta

Paikalla aiemmin olleen puolustusvoimien ampumaradan toiminnasta kertyneet haikka-aineet on poistettu alueelta vuonna 2013 toteutetussa kunnostuksessa. Alueella ei ole Vna 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon ylittäviä haikka-ainepitoisuuksia.

Hallin ampumaradan vuotuisiksi enimmäislaukausmääräksi haetaan 360 000. Kyse on melko suuresta ampumaradasta. Luodit ja haulit päätyvät merikonteista rakennettuihin luotiloukkuihin ja siirreltäviin luotiloukkuihin, joten päästöt maaperään rajoittuvat ampumapaikkojen edustalle ja ovat hyvin vähäisiä. Ampumapaikkojen edustalta tullaan keräämään hylsyä ja tarvittaessa rakennetaan erillinen rakenne hylsyjen keräyksen helpottamiseksi. Enimmäislaukausmäärän perusteella luotiloukkuihin kertyy vuodessa korkeintaan 1 740 kg lyijyä. Haulikon välitulpat jäävät toiminnallisen radan luotiloukkuihin ja välialueen maan pinnalle, mistä ne voidaan kerätä pois. Teoreettisesti haikka-aineille voi altistua ihokosketuksen, pölyämisen tai haikka-aineita sisältävän maa-aineksen nielemisen kautta. Ampumaradan käyttäjät eivät lajiratojen normaalissa käytössä oleskele luotiloukkuna toimivien merikonttien sisällä, missä pölyämistä on mahdollista ammuntojen aikana tapahtua ja jossa alueen suurin kuormitus on. Luotiloukkujen tyhjennyksen ja huoltamisen yhteydessä sitä tekevät ihmiset voivat altistua lyijypölylle. Näiden toimenpiteiden aikana on syytä käyttää asianmukaisia suojavälineitä. Muiden ihmisten altistumisen arvioidaan olevan epätodennäköistä alueen käyttötarkoituksen ja merkitsemisen takia. Haikka-aineiden kertyessä merikontteihin ja muihin luotiloukkuihin, ei myöskään altistumista sienten ja marjojen kautta pääse tapahtumaan.

Hallin ampumaradan läheisyydessä elävien nisäkkäiden ja lintujen sekä maaperäeliöiden altistuminen haikka-aineille suoran kosketuksen välityksellä arvioidaan erittäin vähäiseksi, sillä ne eivät pääse tekemisiin merikonttien ja luotiloukkujen sisällä olevien haikka-aineiden kanssa.

Pintavesipäästöt ja arvio toiminnan vaikutuksista pintavesiin

Ampumaradan toiminnan pintavesiriskit perustuvat lähinnä mahdolliseen haikka-aineiden kulkeutumiseen rata-alueelta vesistöön pintavalunnan mukana. Hallin ampumaradalla sade- ja sulamisvedet eivät pääse tekemisiin merikonteissa ja luotiloukuissa olevien haikka-aineiden kanssa, joten haikka-ainepitoisia valumavesiä ei pääse muodostumaan, eikä ampumaradan siten arvioida aiheuttavan riskiä vesistöille. Radalle tullaan rakentamaan ojitus, joka ohjaa radalle lounaasta tulevan ojan vedet putkessa rata-alueen ali ja rata-alueella muodostuvat hulevedet hallitusti pois rata-alueelta.

Pohjavesipäästöt ja arvio toiminnan vaikutuksista pintavesiin

Hallin ampumarata sijaitsee osittain pohjavesialueella, mutta maalialueet ovat pohjavesialueen ulkopuolella. Sade- ja sulamisvedet eivät pääse tekemisiin merikontteihin ja luotiloukkuihin kertyvien haikka-aineiden kanssa, joten haikka-ainepitoisia vajovesiä ei pääse muodostumaan ja kulkeutuminen on siten estetty. Tämän perusteella ampumaradan ei arvioida aiheuttavan riskiä pohjavesille.

MELU

Yleistä ampumaratamelusta

Ampumaratatoiminnan melun vaikutukset liittyvät ensisijaisesti häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyteen. Ampumamelua arvioidaan Suomessa käyttäen melusuurena A_{lmax} -enimmäisäänitasoa L_{Almax} , jolle on annettu valtioneuvoston päätöksen (Vnp 53/1997) mukaiset ohjearvot. Ohjearvot on tarkoitettu maankäytön ja rakentamisen suunnittelua varten, eikä niiden perusteella arvioida terveys- ja viihtyisyyshaittaa. Ohjearvojen perusteella ei ole myöskään tarkoitus arvioida pelkästään yksittäistä suurinta

laukauskään tasoa eikä ohjearvoja ole siten asetettu yksittäiselle suurimmalle tapahtumalle. Olemassa olevilla radoilla ohjearvoja voidaan pitää tavoitearvoina.

Ampumaratamelua voidaan selvittää melun mittauksilla ja laskennalla. Ohjeistus ampumaratamelun haitallisuuden arviointimenettelystä on Suomessa tällä hetkellä melun mittaaminen, joka suoritetaan ympäristöministeriön mittausohjeen (1999) mukaisesti. Ohjeen mukaisissa mittausolosuhteissa yksittäisten laukausten pienimpien ja suurimpien äänitasojen ero voi olla jopa 20-30 dB. Eri päivinä hyväksyttävissä sääoloissa tehtyjen mittausten päiväkohtaisten kokonaistulosten vaihteluväli voi olla 15-20 dB. Näin suuret vaihtelut ovat tärkein syy, miksi melumittauksia ei voida pitää ensisijaisena tapana arvioida ampumaratamelua.

Melulaskentamallilla tehtävän mallilaskennan tarkoituksena on tuottaa suoraan pitkän ajan melutilannetta edustava tulos, joka vastaa mahdollisimman hyvin sellaisten pitkän ajan kuluessa tehtyjen monien eri melumittausten kokonaistulosta, jotka tehdään määritellyissä sää- ja mittausolosuhteissa. "Ampumaratojen ja pienikaliiperisten aseiden ympäristömelun arviointiohje" -ohjeen mukaisesti lähtökohtana on, että mallilaskenta toimii ampumaratamelun ja pienikaliiperisten aseiden ensisijaisena ja yleensä yksinään riittävänä selvitys- ja arviointimenetelmänä ja näin ollen mallilaskennan tulos on se, jota verrataan melun ohje-tai raja-arvoon.

Meluselvitys

HMMT Partners Oy on laatinut Hallin ampumaradan ympäristömeluselvityksen mallilaskennan avulla. Ympäristömeluselvityksen mukaan Hallin ampumaradanmelun $L_{A_{\max}}$ ei ylitä VNp:n 53/1997 mukaisen pysyvään asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoa 65 dB eikä loma-asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoa 60 dB lähimmillä kohteilla. Radan ympäristömeluselvityksessä tarkasteltiin myös enimmäismelua kuvaava A-äänialtistustaso L_{AE} , joka ei ylitä vertailuarvoa 60 dB lähimmillä kohteilla. Lisäksi tarkasteltiin kokonaismelualtistusta kuvaava vuositaso L_{Rden} , joka huomioi häiritsevyyteen merkittävästi vaikuttavan vuotuisen laukaussäärän ja sen jakautumisen eri ajankohdille (päivä-, ilta- ja viikonloppuajat). Vuositaso ei ylitä suositusarvoa 55 dB lähimmillä kohteilla. Luonnonsuojelualueille annettu ohjearvo 60 dB $L_{A_{\max}}$ ei ylitä yhdelläkään luonnonsuojelualueella.

Selvityksessä on huomioitu alueelle suunnitellut vallit, niiden korkeudet ja ampumakatokset. Hallin ampumaradalla tullaan harjoittelemaan ampumakatoksista ja välialueelta, joka on myös huomioitu meluselvityksessä. Selvityksen mukaisesti rakenteet ovat riittävät estämään meluohjearvon ylitykset lähialueen kohteilla.

Toiminnan riskit ja ennaltaehkäisy

Tarkasteltaessa Hallin ampumaradan toiminnasta johtuvaa kulkeutumis- ja altistumisriskiä vaikutukset voidaan arvioida vähäisiksi. Radalle suunnitelluilla haitta-aineiden hallintatoimilla, eli merikonteista rakennettavilla luotiloukuilla ja mahdollisesti siirreltävillä luotiloukuilla, pystytään tehokkaasti estämään haitta-ainepitoisten vesien muodostuminen ja päästöt maaperään. Melun ohjearvojen ylittyminen estetään vallirakenteilla ja rakentamalla 300 m BAT-oppaan (Ympäristöministeriö 2014) liitteen J mukainen C-tyypin ampumakatos, joka estää tehokkaasti melun leviämistä.

TOIMINNAN SEURANTA JA TARKKAILU

Haitta-ainepäästöjen seuranta ja tarkkailu

Käyttötarkkailua suoritetaan lajiratakohtaisten laukaussäärien ja toiminta-aikojen seurannalla sekä rata-alueen rakenteiden kunnon seurannalla. Haitta-ainepäästöjä ratarakenteisiin seurataan laukaussäärien perusteella.

Ampumaradan aiheuttamaa melua seurataan laukaussäärien perusteella sekä huolehtimalla ampuma-aikojen noudattamisesta. Mikäli toiminnassa tapahtuu sellaisia merkittäviä muutoksia, joista aiheutuu merkittävä muutos melutilanteeseen, selvitetään sen vaikutukset laskentamallin päivityksellä. Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi uuden lajiradan perustaminen tai ampumasuuntien muuttaminen. Mahdolliset valitukset kirjataan ylös ja raportoidaan.

Toiminnanharjoittaja seuraa haitta-aineiden hallintarakenteiden toimivuutta ja kuntoa vuosittain. Suunniteltujen siirrettävien luotiloukkujen jätteet toimitetaan vuosittain niitä vastaanottavalle toimijalle. Suunniteltujen merikonttien tyhjennys luodeista tehdään tarvittaessa rakenteiden kunnan ylläpitävien toimintojen yhteydessä. Merikontteihin ei pääse vettä, joka kuljettaisi luoteja tai niiden haitta-aineita, joten vuosittaiselle tyhjennykselle ei ole riskiperusteista tarvetta.

Pintavesien tarkkailu esitetään aloitettavan ennen ampumaradan rakentamisen aloittamista alueelta ulos johdettavasta vedestä sekä Kusilammista. Tarkkailupiste on esitetty hakemukseen liitettyssä kuvassa. Näytteenottoa esitetään tehtäväksi BAT-oppaan mukaisen haitta-aineiden hallinnan tarvearvion mukaisesti 3 vuoden välein. Pintavesinäytteistä analysoidaan antimonin, arseenin, kuparin, lyijyn ja sinkin liukoiset pitoisuudet sekä liunneen orgaanisen hiilen (DOC) ja kalsiumin pitoisuudet. DOC- ja kalsiumpitoisuuksia käytetään biosaatavan lyijypitoisuuden laskemiseen. Lisäksi vesinäytteille tehdään fysikaalis-kemialliset perusanalyysit (pH ja sähkönjohtavuus). Näytteenoton tuloksia voidaan verrata yksittäisen näytteen osalta ympäristölaatunormiin, joka on lyijyn osalta 14 µg/l (Vna 1022/2006 ja Vna 1308/2015) huomioiden, että ympäristölaatunormia ei suoraan sovelleta ojavesiin ja vertailussa tulee huomioida ennen toiminnan aloittamista otettavien vesinäytteiden tulokset. Vertailuarvoksi esitetään lyijyn ympäristölaatunormia, koska lyijy on todettu ampumaratojen indikaattorimetalliksi.

Pohjaveden laadun tarkkailua varten esitetään asennettaviksi pohjavesiputki hakemuksessa olevan kuvan mukaiseen paikkaan. Näytteenotto esitetään toteutettavaksi pohjavesiputkesta pintavesinäytteenoton yhteydessä 3 vuoden välein. Pohjavesinäytteistä analysoidaan pH, happi, sameus, orgaanisen aineksen pitoisuus sekä antimonin, arseenin, kuparin, lyijyn ja sinkin liukoiset pitoisuudet. Näytteenoton tuloksia verrataan talousveden laatuvaatimuksiin. Hallin ampumaradan käytössä ja toiminnassa noudatetaan mahdollisuuksien mukaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Jätteet lajitellaan syntypaikallaan ampumaradalla ja hyödyntämiskelpoiset jätteet toimitetaan kierrätykseen. Jätteiden määrästä pidetään kirjaa.

Ampumaradalle nimetään vastaava hoitaja, joka huolehtii ympäristöluvan lupamääräysten täyttämisestä. Vastaavan hoitajan nimi ja yhteystiedot laitetaan näkyville ampumarata-alueelle. Ulkopuolisten pääsy alueelle estetään. Riskejä ja onnettomuustilanteita ehkäistään radan teknisillä suojarakenteilla, järjestyssäännöillä sekä kilpailutapahtumien huolellisilla järjestelyillä.

Kokonaisuudessaan tarkkailun tuloksista (laukauspäämäärät, vesinäytetulokset ja jätemäärät) kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain. Radalla ei ole ympäristöasioiden hallintajärjestelmää. Hakija esittää lisäksi, että tarkkailua voidaan tarvittaessa myöhemmin muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka (BAT)

Haitta-aineiden riskinhallintatoimet tullaan tekemään ampumaratojen BAT-oppaan (Ympäristöministeriö 2014) mukaisesti. BAT-oppaan mukaan ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarve sekä parhaat käyttökelpoiset tekniikat määritellään kohdekohtaisesti. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti uusille ampumaradoille edellytetään pääsääntöisesti haitta-ainepitoisten vesien keräystä ja tarvittaessa puhdistusta tai vesien muodostumisen estämistä ja/tai kuorituksen rajoittamista. Esitettyjen suunnitelmien mukaisesti Hallin ampumaradalla haitta-ainepitoisten vesien muodostuminen estetään merikonteista tehtävillä luotiloukuilla ja mahdollisesti siirreltävillä luotiloukuilla. Toimintaa tullaan tarkkailemaan BAT-oppaan mukaisesti ja tarvittaessa riskiperusteisesti lisätään parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia toimia.

Meluntorjunta on suunniteltu toteutettavaksi siten, että alueelle tulevat vallit ja katokset torjuvat melua siten, ettei ohjearvot ylitä yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella. Lisäksi häiritsevyyden vähentämiseksi toiminta-aikoja on rajattu lyhyemmäksi kuin mitä Ampumaratojen ympäristölupa -oppaan (Ympäristöministeriö 2023) mukaan olisi lähtökohtaisesti mahdollista. Täten toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta rasitusta lähialueelle ja siltäkin osin toiminta on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hakijan arvion mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

Turvallisuuden osalta viranomainen on poliisi, joten turvallisuusasioita ei käsitellä eikä arvioida enemmälti ympäristölupahakemuksessa vaan ampumaratalain (763/2015) mukaisessa ampumaratalupahakemuksessa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Jämsän kaupungin internet-sivulla 11.4.-19.5.2025 välisenä aikana. Asianosaisille (22 kpl) on ilmoitettu hakemuksesta ja heille on varattu tilaisuus tulla kuulluksi. Kuulutus on julkaistu 11.4.2025 Jämsän Seutu -lehdessä. Ympäristölupahakemus ja siihen liittyvät asiakirjat ovat olleet nähtävillä Jämsän kaupungin internet-sivulla ja ympäristötarkastajan työhuoneessa 11.4.-19.5.2025 välisen ajan.

Tarkastukset

Alueella on suoritettu tarkastus 28.4.2025 ympäristöpäällikön ja ympäristötarkastajan toimesta.

Lausunnot

Hakemuksen johdosta on pyydetty lausunto 11.4.2025 Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaiselta, Keski-Suomen ELY-keskukselta sekä Jämsän Vesi liikelaitokselta.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen

Lausunnossaan 13.5.2025 terveydensuojeluviranomainen toteaa, että Ampumarata-alue sijaitsee osittain tärkeäksi luokitellulla Halinkankaan pohjavesialueella, jonka vuoksi:

- Pidetään hyvänä luoteja keräävät luotiloukut.
- Jämsän Vesi liikelaitoksen yksi vedenotto käytössä oleva kaivo sijaitsee noin 350 metrin päässä ampumaradalta koilliseen. Kaivo on noin 50 metrin päässä ojasta, josta pintavedet virtaavat.
- Mahdollisuuksien mukaan vältettävä pintavesien ohjausta pohjavesialueelle.
- Pidetään hyvänä vedenlaadun seurantaa sekä pinta- että pohjavedestä.
- Läntisen ja itäisen valuma-alueen risteyskohdan jälkeen tulisi lisätä havaintopiste, jolla varmistutaan, ettei läntiseltä valuma-alueen puolelta pääse haitta-aineita valumavesiin.
- Mikäli tarkkailupisteiden (pohjavesi/pintavesi) näytetuloksissa havaitaan kohonneita pitoisuuksia haitta-aineita, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin. Pohjaveden osalta tuloksia verrataan STMa 1352/2015 ja pintavesien osalta ympäristölaatumormiin Vna 1022/2006 ja Vna 1308/2015.
- Ampumaradalla maavallien rakentamiseen käytettävän täyttömaan puhtaudesta tulee varmistua.
- Ampumaradalle tulee rakentaa kuivakäymälä.

Meluselvitysten perusteella VNp 53/1997 mukaiset ampumaratamelun ohjearvotasot eivät ylitä lähialueen kohteissa. Riittävän alhaisilla ulkomelutasoilla estetään terveydelle haitallisten melutasojen esiintyminen myös sisätiloissa. Mikäli meluhaittaa kuitenkin koetaan, melusta valitetaan ja epäillään ohjearvojen ylittävän, tulee asiaa ryhtyä selvittämään ja tarvittaessa varautua suorittamaan melumittauksia melutason todentamiseksi ja tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin melutason alentamiseksi.

Keski-Suomen ELY-keskus

Lausunnossaan 12.6.2025 Keski-Suomen ELY-keskus toteaa, että HMMT Partners Oy on laatinut Hallin ampumaradalle ympäristömeluselvityksen, jonka mukaan valtioneuvoston päätöksen (VNp 53/1997) mukaiset ampumaratamelun ohjearvot eivät ylitä lähimmillä vakituksilla asuinrakennuksilla (etäisyys noin 1,2 km) eikä loma-asunnoilla (noin 1,6 km). Myöskään kokonaismelualtistusta kuvaava vuositaso (LRden) ei ylitä suositusarvoa 55 dB. Selvityksessä on huomioitu suunnitellut vallit, niiden korkeudet sekä ampumakatokset. Hakemuksen mukaan melun leviämistä ehkäistään erityisesti 300 metrin kivääriradalle rakennettavalla C-tyypin ampumakatoksella, joka on ympäristöministeriön BAT-oppaan (Suomen ympäristö 4/2014) liitteen J mukainen rakenne.

ELY-keskus korostaa, että melumallinnus on päivitettävä, mikäli toiminnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai rata-alue toteutetaan suunnitelmista poikkeavasti. Mikäli melusta aiheutuu perusteltuja valituksia, tulee melutilannetta seurata ja tarvittaessa meluntorjuntatoimien toimivuus varmistaa mittauksin. Melumittaussuunnitelma on esitettävä valvontaviranomaiselle ennen mittauksen toteuttamista.

Toiminnanharjoittaja on arvioinut ympäristöriskit BAT-oppaan mukaisesti ja sijoittanut Hallin ampumaradan riskiluokkaan Taso 3 – erittäin vaativa. Tämä perustuu siihen, että kyseessä on uusi, vähäistä suurempi rata, joka sijaitsee pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä. Hakija on esittänyt toimenpiteitä haitta-ainepitoisten vesien muodostumisen ja kulkeutumisen estämiseksi sekä suunnitellut tarkkailuohjelman, joka sisältää vesinäytteiden analysoinnin kolmen vuoden välein kahdesta pintavesinäytepisteestä ja yhdestä pohjavesiputkesta, joka ei sijaitse pohjavesialueella.

ELY-keskus huomauttaa, että vaikka ampumarata sijaitsee pääosin pohjavesimuodostuman ulkopuolella, ampumaradan halki kulkevat ojat virtaavat pohjaveden muodostumisalueelle. Toiminnallisella radalla ei ole katosta ja ammunta tapahtuu avoimelta alueelta. Tällöin ampumapaikoille syntyy pölyä, joka voi sisältää haitta-aineita, jotka pääsevät sade- ja sulamisvesien mukana leviämään. Luotiaseradoilla ammutaan myös katoksen ulkopuolella. Vuosittaisten laukausten määrä on korkea ja maaperä hyvin vettä läpäisevä. BAT-oppaan mukaisesti tällaisissa olosuhteissa tulee harkita maaperän suojaamista esimerkiksi tiiviillä pintarakenteella tai muulla teknisellä ratkaisulla.

Luvanhaltijan tulee olla valmis toteuttamaan vesien käsittelyratkaisuja BAT-periaatteiden mukaisesti, mikäli vesinäytteet osoittavat toiminnasta aiheutuvan pohjaveden tai pintaveden pilaantumista.

Tarkkailuohjelmassa esitetty yksi pohjavesiputki voi olla riittämätön kattavan seurannan varmistamiseksi, erityisesti ottaen huomioon alueen osittainen sijoittuminen Halinkankaan pohjavesialueelle. Pohjavesialueelle tulee asentaa yksi pohjaveden tarkkailuputki. Vaihtoehtoisesti luvanhakija voi selvittää, olisiko tarkkailu yhdistettävissä Hallin lentoaseman ja Halinkankaan pohjavesialueen yhteistarkkailuun. Pohjaveden laadun tulee täyttää pohjaveden ympäristölaatunormit ja talousveden laatuvaatimukset (STMA 1352/2015).

REACH-asetus ja lyijyn käyttö ampumaradoilla

Euroopan komission asetus (EU) 2021/57, joka on osa REACH-asetusta (EY) N:o 1907/2006, kieltää lyijyhaalien käytön ja hallussapidon kosteikkoalueilla ja niiden 100 metrin suoja-alueilla 15.2.2023 alkaen. Vaikka kiello koskee ensisijaisesti metsästäystä, se voi soveltua myös ampumaratoihin, mikäli ne sijaitsevat kiellon vaikutusalueella.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on ohjeistanut, että lyijyn käyttö ampumaradoilla voi olla sallittua vain, jos toiminta tapahtuu suljetussa järjestelmässä, jossa lyijyn pääsy ympäristöön on estetty. Tällaiseksi järjestelmäksi katsotaan esimerkiksi luotiloukut, jotka keräävät luodit ja estävät haitta-ainesten leviämisen maaperään tai vesistöihin. Komissio julkaisi helmikuussa 2025 lyijyrajoitusehdotuksen, jossa lyijyn käytön rajoituksia ollaan laajentamassa muihin ammuksiin kuin hauleihin, mikä voi tulevaisuudessa vaikuttaa myös ampumaratojen toimintaan. Luvanhaltijan on seurattava ampumaratoihin liittyvää lainsäädäntöä ja huolehdittava, että toiminta vastaa sitä.

Yhteenveto

ELY-keskus katsoo, että hakemus täyttää pääosin ympäristönsuojelulain (527/2014) ja ympäristöministeriön BAT-oppaan (Suomen ympäristö 4/2014) vaatimukset. Lupahakemus voidaan hyväksyä, mikäli edellä mainitut täydennykset ja tarkennukset huomioidaan lupamääräyksissä. Toiminnan aloittaminen edellyttää, että kaikki tarvittavat luvat ja hyväksynyt on saatu ennen toiminnan käynnistämistä. Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon BAT-oppaan lisäksi Ampumaratojen ympäristölupa, Opas toiminnanharjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille. (ympäristöministeriön julkaisu 2023:40).

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta on jätetty yksi muistutus 19.5.2025 Finavia Oyj:n toimesta. Lisäksi asiasta saatiin yksi muistutus määräajan ulkopuolella, koska muistutus ei saapunut annetussa määräajassa, muistutusta ei käsitellä. Finavia Oyj toteaa, että toiminnassa on otettava huomioon ampumarata-alueen sijainti Hallin lentoaseman välittömässä läheisyydessä. Rata-alue sijaitsee noin yhden kilometrin etäisyydellä kiitotien länsipäästä luoteeseen.

Finavia Oyj edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei aiheuta ilmiöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa lentoturvallisuudelle (Ilmailulaki (864/2014) 159 §). Lentoturvallisuutta vaarantavia ilmiöitä voivat olla esimerkiksi savu, pöly, kivien sinkoilu, kaasut, valaistus, säteily, höyry, heijastavat pinnat, irtoainekset, lintuja houkutteleva toiminta, avoimet vesialueet ja lammikot sekä toiminnasta aiheutuva värinä. Toiminta tulee voida keskeyttää, mikäli lentoturvallisuutta vaarantavia ilmiöitä torjuntatoimenpiteistä huolimatta ilmenee. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava yhteystiedot Hallin lentoaseman lennonjohtoon mahdollisten poikkeustilanteiden varalta.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijaa on kuultu 12.6.2025 päivätyllä vastinepyynnöllä. Hakija on jättänyt vastineen 27.6.2025.

Terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon toiminnanharjoittaja vastaa seuraavaa:

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston lausunnossa esitetään, että mahdollisuuksien mukaan vältettävä pintavesien ohjausta pohjavesialueelle. Hakija tiedostaa, että kyseinen toimenpide pienentäisi toiminnan ympäristöriskiä, mutta toimenpiteen tekeminen on alueen maastonmuotojen johdosta erittäin haastavaa. Edellä mainitun syyn vuoksi on päädytty estämään haitta-ainepitoisten vesien muodostuminen.

Lisäksi Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston lausunnossa esitetään, että radan läntisen ja itäisen valuma-alueen risteyskohdan jälkeen lisättäisiin pintaveden tarkkailupiste. Mikäli koetaan tarpeelliseksi lisätä pintavedelle toinen tarkkailupiste alueen läntisen valuma-alueen tarkkailemiseksi haitta-aineiden hallintatoimien ja vallituksen lisäksi, hakijan näkemyksen mukaan läntisen valuma-alueen tarkkailua kannattaisi tehdä lähempää ampumarataa, kuten Kusilammin alueelta.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon toiminnanharjoittaja vastaa seuraavaa:

ELY-keskus korostaa, että melumallinnus on päivitettävä, mikäli toiminnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai rata-alue toteutetaan suunnitelmista poikkeavasti ja tarvittaessa meluntorjuntatoimien toimivuus varmistaa melumittauksin. Hakija puoltaa ELY:n näkemystä melumallinnuksen päivittämisestä merkittävien muutosten yhteydessä, josta hakija on itsekin hakemuksen kappaleeseen 6 vastaavan esityksen tehnyt. Mittauksiin ryhtyminen tulee tapauskohtaisesti harkita ja muistaa niiden olevan mallinnusta epätarkempi selvityskeino, eteenkin mittauspisteiden ja siten altistuvien kohteiden ollessa etäällä ampumaradasta.

ELY-keskuksen lausunnossa otetaan kantaa ampumapaikkojen edustalle kertyviin haitta-aineisiin ja niiden kulkeutumiseen. Radan kokonaiskuormitukseen nähden ampumapaikoilla syntyvien haitta-aineiden määrä on vähäinen, joten ensisijaisesti haitta-aineiden hallintatoimet tulee kohdentaa lajiratojen taulualueille, jonne luodit ja haulit ammuttaessa päätyvät. Hakija on hakemuksessa esittänyt, että ampumapaikkojen edustalta tullaan keräämään hylsy ja tarvittaessa rakennetaan erillinen rakenne hylsyjen keräyksen helpottamiseksi. Rakenne voidaan tehdä myös vettä läpäisemättömäksi.

ELY-keskuksen lausunnossa pohditaan pohjavesitarkkailun riittävyttä. Hakijan saamien tietojen mukaan Halinkankaan pohjavesialueen yhteistarkkailuun sisältyy useita pinta- ja pohjaveden tarkkailupisteitä. Yhteistarkkailuun sisältyy kuusi pohjavesiputkea (TP2, TP100, TP102, TP107b, TP109, TP111), joista vuosittain analysoidaan ampumaradalle tyypillisten metallien (antimoni, arseeni, kupari, lyijy ja sinkki) liukoiset pitoisuudet. Yhteistarkkailuun sisältyvä pohjavesiputki TP111 on lähinnä Hallin ampumarataa, noin 350 metrin etäisyydellä radan koillispuolella rata-alueelta purkavan ojan läheisyydessä. Mikäli viranomaiset näkevät, ettei hakemuksessa esitetty pohjavesiputki ja Halinkankaan yhteistarkkailu riitä Hallin ampumaradan riskien tarkkailuun, voidaan hakemuksessa esitetyn pohjavesiputken sijaintia tarkastella uudestaan tai tarvittaessa lisätä toinen pohjavesiputki ampumaradan välittömään läheisyyteen.

ELY-keskuksen lausunnossa on huomioitu REACH-asetuksen (1907/2006) mukainen lyijyhaulien käytön ja hallussapidon kieltö kosteikkoalueilla ja niiden 100 metrin suoja-alueilla. Täten REACH-asetuksen kieltö koskee ainoastaan haulikkoammuntaa lyijyhaulein. Lausunnossa on huomioitu lyijyhaulien päätyvän luotiloukkuihin ja siten ELY-keskus ei lausunnossaan vaadi lainsäädännön kehittymisen seurannan lisäksi muita toimia. Hakija kuitenkin muistuttaa, että lyijyhauleja käytetään ainoastaan toiminnallisen ammunnan lajiradalla. Kyseinen lajirata ei ole Kusilammin lyijyhaulikieltoalueella. Lisäksi ympäristöriskin hallinnan ja meluntorjunnan vuoksi Kusilammin ja radan välille rakennetaan sivuvalli, joka entisestään suojaa kyseistä aluetta. Hakija tulee seuraamaan lainsäädännön kehittymistä muiden säännösten osalta, jotka mahdollisesti voivat toimintaa rajoittaa.

Finavia Oyj:n muistutukseen toiminnanharjoittaja vastaa seuraavaa:

Finavia Oyj:n muistutuksessa pyydetään huomioimaan ampumaradan sijainti lentoaseman välittömässä läheisyydessä. Asia on huomioitu radan suunnittelussa ja toiminnanturvallisuuteen tullaan kiinnittämään erityistä huomiota jatkossakin. Hakija ilmoittaa yhteyshenkilön tiedot Hallin lentoaseman lennonjohtoon.

VALVONTAJAOSTON RATKAISU

Valvontajaosto myöntää Jämsän Ampumaratayhdistys ry:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kiinteistölle 182-893-1-5 perustettavalle Hallin ampumaradalle.

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti.

Lupamääräykset

1. Ympäristölupa myönnetään seuraaville radoille:
 - 300 metrin luotiaserata
 - 150 metrin luotiaserata
 - toiminnallisen ammunnan rata

Ampumaradalla sallitut aselajit ovat kivääri, pienoiskivääri, pistooli ja haulikko. Radoilla saa ampua yhteensä vuosittain enintään 360 000 laukausta. Järjestettävien kilpailuiden laukaisumäärä tulee sisältyä tähän enimmäismäärään.

2. Ampumatoiminta on sallittua ma – la klo 8-20 välisenä aikana ja sunnuntaisin klo 10-18 välisenä aikana. Poikkeuksena edelliseen ovat seuraavat juhlapyhät: uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, pääsiäispäivä, toinen pääsiäispäivä, juhannuspäivä, juhannusaatto, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä sekä tapaninpäivä, jolloin ampumatoiminta on kielletty. Kilpailut tulee järjestää näiden toiminta-aikojen puitteissa.
3. Ampumaradan käyttäjoista on tiedotettava ampumarata-alueelle sijoitetuin tauluin ja muulla tavoin siten, että kaikki alueen käyttäjät ovat niistä tietoisia. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että tässä luvassa määrättyjä ampuma-aikoja ja muita lupaehtoja noudatetaan. Lisäksi on huolehdittava, ettei ampumarata-alueella pääse tapahtumaan luvatonta käyttöä.

Melua koskevat määräykset

4. Ampumaratatoiminnasta aiheutuvaa melua on rajoitettava niin, että yksittäislaukauksen impulssipainotettu maksimitaso L_{Amax} on enintään 65 dB lähiympäristön asumiseen käytettävillä alueilla ja 60 dB virkistykseen sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla.
5. Ampumaradalla sijaitsevien melua vaimentavien rakenteiden kunto on tarkastettava säännöllisesti ja rakenteita on ylläpidettävä niin, ettei niiden ääntä vaimentava vaikutus heikkene. Ratojen vallien korkeus tulee olla vähintään ympäristömeluselvityksessä käytettyjen vallien korkuisia.
6. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää melumittausten tekemistä toiminnasta aiheutuvan melutason todentamiseksi. Melumittausten tekeminen voi olla tarpeen mm. radalla tapahtuvien rakenteellisten muutosten tai toiminnan olennaisten muutosten yhteydessä. Melumittauksen on tehtävä Ympäristöministeriön ampumaratamelun mittaushjeen (61/1991) mukaisesti. Melumallinnus on päivitettävä, mikäli toiminnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai rata-alue toteutetaan suunnitelmista poikkeavasti.

Maaperän sekä pinta- ja pohjaveden suojelu

7. Radalle tulee rakentaa ojitus, joka ohjaa radalle lounaasta tulevan ojan vedet putkessa rata-alueen ali ja rata-alueella muodostuvat hulevedet hallitusti pois rata-alueelta. Ojat on pidettävä kunnossa.
8. Jos ampumaratojen taustavalleissa tai niiden läheisyydessä, ampumakentillä tai ampumapaikkojen ja näyttösuojien edustoilla suoritetaan maa-ainesten siirtoa tai vaihtoa ampumatoiminnan alettua, on maa-ainesten mahdolliset haitta-ainepitoisuudet selvitettävä ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ja maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava asetuksen 214/2007 mukaisesti. Mikäli maa-ainekset ovat pilaantuneet, tulee asiasta tehdä kirjallinen ilmoitus Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluun sekä Keski-Suomen ELY-keskukselle vähintään 3 kuukautta ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Kaikissa ampumarata-alueella tehtävissä suojaus- ja muutostöissä on ennakoitava, että rakenteet mahdollistavat tarvittaessa maaperän puhdistamisen.

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat määräykset

9. Ampumarata-alueen jätehuollossa on noudatettava Jämsän kaupungin jätehuoltomääräyksiä ja jätelakia. Jätteiden muodostumista on pyrittävä kaikin tavoin vähentämään ja rata-alueiden roskaantuminen tulee estää.

Metallia sisältävät hylsyjätteet on kerättävä talteen ja toimitettava metallinkeräykseen. Luotiloukut on tyhjennettävä kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin ja lyijyjäte on toimitettava asianmukaiseen vastaanottopaikkaan.

10. Toiminta tulee järjestää siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän eikä niistä aiheudu roskaantumista, hajuhahtaa tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Kaikki teknisesti ja taloudellisesti hyödynnettävissä olevat jätteet tulee kerätä, lajitella ja toimittaa hyötykäyttöön. Toiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että jätteet toimitetaan ympäristöluvanvaraiseen käsittely- tai vastaanottopaikkaan.
11. Mahdolliset vaaralliset jätteet on varastoitava asianmukaisesti merkityissä astioissa, säilytettävä lukittavassa tilassa ja toimitettava asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottopaikkaan.

Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään eikä muihin jätteisiin ja ne tulee pakata tiiviisiin astioihin tai säiliöihin. Säilytysastioihin on merkittävä asianmukaisesti astian sisältö ja sen vaarallisuus. Vaaralliset jätteet on varastoitava tiiviillä pohjalla, katetussa ja lukitussa

varastossa ja toimitettava luvan omaavaan vastaanottoaikkaan riittävän usein, vähintään kerran vuodessa. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa on jätteen siirrosta laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät valtioneuvoston asetuksen 179/2012 mukaiset tiedot.

12. Ampumaradalle tulee rakentaa kuivakäymälä. Ampumaradalla syntyvät käymäläjätteet on kompostoitava asianmukaisesti tai toimitettava asianmukaiseen vastaanottopisteeseen.

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat määräykset

13. Toiminnalle on nimettävä ympäristönsuojeluvastaava, joka on tietoinen ampumaradan toiminta-ajoista, turvallisuusmääräyksistä sekä toimintaa koskevista ympäristölupamääräyksistä. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluun. Yhteystiedon on pidettävä ajan tasalla.
14. Pintaveden laatua on tarkkailtava kerran vuodessa kahdesta näytteenottopisteestä, lupahakemuksessa esitetystä ojavesipisteestä kevään ylivirtaama kautena sekä Kusilammista. Tarkkailu tulee aloittaa ennen ampumaradan rakentamisen aloittamista. Pintavesinäytteistä on analysoitava antimonin, arseenin, kuparin, lyijyn ja sinkin liukoiset pitoisuudet ja kokonaispitoisuudet, sekä pH, sähkönjohtavuus, sameus, liuenneen orgaanisen hiilen määrä (DOC) ja kalsiumin pitoisuudet.

Pohjaveden laatua on tarkkailtava kerran vuodessa lupahakemuksessa asennettavaksi esitetystä pohjavesiputkesta ja toiminnanharjoittajan tulee liittyä Halinkankaan pohjaveden yhteistarkkailuun. Mikäli yhteistarkkailuun liittyminen ei ole mahdollista, tulee asentaa toinen pohjavesiputki pohjavesialueelle. Pohjavesinäytteestä tulee analysoida pH, happi, sameus, orgaanisen aineksen pitoisuus sekä antimonin, arseenin, kuparin, lyijyn ja sinkin liukoiset pitoisuudet. Lisäksi näytteenoton yhteydessä mitataan pohjaveden pinnan korkeus.

Tarkkailun tulokset tulee toimittaa Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle heti niiden valmistuttua. Mikäli tarkkailun näytetuloksissa havaitaan kohonneita pitoisuuksia haitta-aineita, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin. Pintavesien osalta tarkkailun tuloksia verrataan ympäristölaatumormiin Vna 1022/2006 ja Vna 1308/2015 ja pohjaveden osalta STMa 1352/2015. Näytteenotto ja näytteiden analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta yleisesti käytössä olevien standardien mukaisesti.

15. Ampumaradan toiminnasta on pidettävä kirjaa. Kirjanpitoon on merkittävä lupamääräyksessä 16 tarkoitetut vuosittaista raportointia varten tarvittavat tiedot. Kirjanpidon perusteena olevat asiakirjat, kuten ampumaradan käyttöä ja valvontaa koskevat tallenteet, tutkimus-, mittaus- ja tarkkailutulokset ja jätteiden siirtoasiakirjat tulee säilyttää vähintään kolmen vuoden ja jätekirjanpito vähintään kuuden vuoden ajan. Tiedot on esitettävä valvontaviranomaiselle pyydettyä.
16. Luvan saajan on vuosittain, helmikuun loppuun mennessä, toimitettava ampumaradan toiminnasta Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle edellistä vuotta koskeva raportti, jossa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:
 - ammuttujen laukausten lukumäärät aselajeittain sekä radoittain sekä laskennallinen arvio metallikuormituksesta;
 - ammuntopäivien lukumäärä sekä poikkeukselliset toiminta- ja harjoituspäivät, ml. kilpailut;
 - radoilla toteutetut rakenteelliset tai toiminnalliset muutokset sekä yhteenveto rakenteiden tarkkailusta;
 - talteen kerättyjen ammusjätteiden määrät sekä niiden jatkokäsittely;
 - ongelmajätteiden ja tavanomaisten jätteiden määrät jätelajeittain, niiden käsittely ja toimituspaikat sekä kuljettajat;
 - tiedot mahdollisista valituksista;

- tiedot tehdyistä jätteiden kaatopaikkakelpoisuusselvityksistä sekä
- tiedot vesinäytteiden analyysituloksista sekä näytteenottopisteistä.

Vuosiraportti tulee ensisijaisesti toimittaa ympäristönsuojelun valvonnan sähköisen asiointijärjestelmän YLVA:n kautta.

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat määräykset

17. Mahdollisista häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, on välittömästi ilmoitettava Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.

Muut määräykset

18. Ampumarata-alue tulee eristää ja merkitä selvästi maastoon esim. lippusiimoin tai varoituspauhin. Lisäksi ampumarata-alueen ympärille on sijoitettava varoitustauluja niin, että sivulliset havaitsevat ampumaradan. Rajamerkinnot ja varoitustaulut on pidettävä kunnossa.
19. Ampumatoiminnan aloittaminen lajiradoin on mahdollista, kun valvontaviranomainen on suorittanut hyväksytyn tarkastuksen valmiiksi rakennetulla lajiradalla ja ampumarata-alue on muilta osin määräysten mukainen.
20. Toiminnanharjoittajan on seurattava ja oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ampumaratatoiminnoissa ja varauduttava tällaisen tekniikan käyttöönottoon.
21. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan olennaisista muutoksista tai toiminnan lopettamisesta valvontajaostolle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti hyvissä ajoin, toiminnan olennaisista muutoksista vähintään 2 kuukautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Toiminnan lopettamista koskeva ilmoitus on jätettävä vähintään 6 kuukautta ennen suunniteltua lopettamista. Luvanhaltijan vaihtumisesta on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle.
22. Toiminnan päätyttyä toiminnanharjoittajan on puhdistettava alue jätteistä sekä purettava rakennelmat. Samassa yhteydessä tulee selvittää maaperän tila ja tarvittaessa puhdistettava maaperä ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Toiminnan lopettamisesta on laadittava yksityiskohtainen suunnitelma aikatauluineen, jossa esitetään toimet alueen siivoamiseksi, rakenteiden purkamiseksi sekä maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden selvittämiseksi sekä jatkotarkkailusta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupaviranomaisen on tutkittava luvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminnasta ei asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta

muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1. momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnin mukaan Hallin ampumarata-alueen päästöpotentiaali on kohtalainen tai suuri ja radan pinta- sekä pohjavesiriski ovat suuria. Hallin ampumarata on riskitasoltaan ns. erittäin vaativa rata. Hallin ampumarata ei sijaitse pohjavesialueella kuormittuvilta osiltaan, mutta toiminnan ollessa pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä sovelletaan varovaisuusperiaatetta luokittelemalla rata erittäin vaativaksi haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnissa. Erittäin vaativilla radoilla haitta-aineiden kulkeutuminen pohjaveteen tai vesistöön on todennäköistä ja päästöllä saattaa olla merkittäviä vaikutuksia esim. talousveden käytön kautta. Haitta-ainepitoisten vesien muodostuminen on minimoitu ratarakenteilla ja niiden kulkeutumista seurataan säännöllisellä pinta- ja pohjavesien tarkkailulla.

Ampumaradalta ympäristöön aiheutuva melua hallitaan vallirakenteilla ja 300 metrin radalla BAT-oppaan mukaisella ampumakatoksella, joka estää melun leviämistä. Näiden toimenpiteiden johdosta ampumaratamelun ohjearvot eivät ylitä yhdelläkään lähiympäristön asuin- tai lomakiinteistöllä.

Asiassa tehtyjen selvitysten perusteella toiminnasta ei aiheudu sellaisia päästöjä ympäristöön, joista voisi aiheutua merkittävää terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminnasta ei aiheudu myöskään erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista eikä vedenhankinnan tai muun yleiseltä kannalta tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapurussuhdelain tarkoittamaa haittaa. Harjoitettaessa toimintaa tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla säädetty vaatimukset.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Lupamääräysten yleisenä tarkoituksena on varmistaa ympäristönsuojelulain mukaisten luvan myöntämisen edellytysten toteutuminen sekä ehkäistä toiminnasta aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset ennalta, tai mikäli niitä ei voida täysin poistaa niin rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, alueen ominaisuudet, jolla vaikutukset ilmenevät sekä vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena.

Lupamääräysten yksityiskohtaiset perustelut

Toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia sekä ympäristön pilaantumisen ennalta ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä on arvioitu hakemuksessa ilmoitetun toiminnan laajuuden ja siitä aiheutuvien päätösten perusteella. Lupamääräyksellä toiminta on rajattu koskemaan lupaharkinnan perusteena olevaa tilannetta (lupamääräys 1).

Ampumaradan toiminta-ajat ovat hyväksytty hakemuksen mukaisina, käyttöä on rajoitettu lupamääräyksessä lueteltuina pyhäpäivinä melu- ja viihtyvyshaittojen ehkäisemiseksi. Ampumaradalla voidaan järjestää kilpaluja toiminta-aikojen puitteissa (lupamääräys 2).

Varmistamalla, että radan käyttäjillä on tieto sallituista käyttöajoista, vähennetään ammuttoiminnasta aiheutuvia viihtyisyys- ja meluhaittoja. Toiminnanharjoittaja on vastuussa ampumaradan käyttöaikojen ja muiden lupaehtojen noudattamisesta. Toiminnan tulee olla valvottua (lupamääräys 3).

Melua koskevat määräykset

Toiminnan aiheuttamien melu- ja viihtyvyshaittojen rajoittamiseksi on päätöksessä asetettu melulle hyväksyttävä melun enimmäistaso. Meluraja-arvot vastaavat valtioneuvoston päätöksessä (Vnp 53/1997) ampumaratojen aiheuttamalle melutasolle asetettuja ohjearvoja (lupamääräys 4).

Melua vaimentavien rakenteiden riittäväällä korkeudella ja kunnossapidolla ehkäistään asutukseen kohdistuvia melu- ja viihtyvyshaittoja (lupamääräys 5).

Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toiminnastaan aiheutuvasta melusta. Tilanteessa, että toiminnalle annettujen melutason raja-arvojen on syytä epäillä ylittyvän, on asiassa riittävän selvyyden saamiseksi varauduttava tarvittaessa suorittamaan melumittauksia (lupamääräys 6).

Maaperän sekä pinta- ja pohjaveden suojele

Ojitusta koskeva määräys on annettu, jotta ampumarata-alueella haitta-aineita sisältävien pintavesien määrä pysyy mahdollisimman vähäisenä ja etteivät ne kulkeudu rata-alueelta vesistöön (lupamääräys 7).

Maarakentamista koskeva lupamääräys on annettu maaperän ja vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. Mikäli alueella myöhemmin tehdään kunnostustöitä, on varauduttava siihen, että ampumarata-alueen maa-aineksissa on kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Tällaisten maa-ainesten käyttöön ja sijoittamiseen liittyy rajoituksia ja velvoitteita, jotka tulee tutkimuksin selvittää ennen maa-ainesten kaivua ja malalla tulee selvittää toimenpiteiden mahdollinen luvanvaraisuus. Pilaantuneen maaperän puhdistaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen ilmoituksen tekemistä Keski-Suomen ELY-keskukselle. Ympäristönsuojelulain 133 §:n mukaan se, jonka toiminnasta on aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän ja pohjaveden siihen tilaan, ettei siitä aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle (lupamääräys 8).

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat määräykset

Jätelain periaatteiden mukaisesti kaikessa toiminnassa on huolehdittava siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava asianmukaisesta jätehuollon järjestämisestä. Jätteistä ei saa aiheutua haittaa ympäristölle tai terveydelle. Ampumaradan vaarallisten jätteiden jätehuolto on järjestettävä jätelain periaatteiden mukaisesti ja ympäristölle haittaa aiheuttamatta (lupamääräykset 9–12).

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat määräykset

Ampumaradalla on oltava vastuuhenkilö, joka tuntee radan toiminnan ja sitä koskevat ympäristönsuojelusäännökset ja -määräykset. Vastuuhenkilön nimeäminen edistää toiminnan valvontaa ja yhteydenpitoa valvontaviranomaisen kanssa (lupamääräys 13).

Määräykset tarkkailusta on annettu toiminnan ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Myös toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Vesinäytteiden avulla seurataan ampumaradan aiheuttamaa kuormitusta ja kuormituksen kehittymistä sekä voidaan tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä haitta-aineiden ympäristöön pääsyn rajoittamiseksi. Ympäristönsuojelulain 108 §:n mukaan mittaukset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin (lupamääräys 14).

Määräykset ampumaradan kirjanpidosta ja raportoinnista on annettu ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräysten noudattamisen seuranta ja toimintojen ympäristövaikutusten arvioiminen edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Kirjanpitotietojen avulla sekä toiminnanharjoittaja että valvontaviranomainen voivat havainnoida mahdollisia luvan muutostarpeita (lupamääräykset 15–16).

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat määräykset

Ryhtymällä vahinkotilanteissa välittömästi torjunta- ja ennallistamistoimenpiteisiin, pienennetään onnettomuustilanteissa syntyviä vahinkoja ja ehkäistään ympäristön pilaantumista. Häiriö- ja poikkeuksellisia tilanteita koskevalla ilmoitusvelvollisuudella varmistetaan tiedonkulku viranomaisilla ja mahdollistetaan asianmukaisten torjunta- ja ennallistamistoimenpiteiden toteutumisen ohjaus ja valvonta (lupamääräys 17).

Muut määräykset

Ampumarata-alueen merkitseminen ja eristäminen on tärkeää onnettomuuksien estämiseksi (lupamääräys 18).

Ampumatoiminnan aloittaminen lajiradoittain niiden valmistuttua ja ampumarata-alueen ollessa muilta osin määräysten mukainen, toiminta täyttää ympäristöluvassa vaaditut edellytykset (lupamääräys 19).

Ympäristönsuojelulaki velvoittaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytettävän parasta käyttökelpoista tekniikkaa ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää myös olemassa olevasta toiminnasta aiheutuvia päästöjä (lupamääräys 20).

Toiminnan keskeyttämisestä ja muista olennaisista muutoksista ilmoittamisella varmistetaan valvonnan kannalta tarpeellinen tiedonkulku valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella viranomainen voi arvioida etukäteen mahdollista luvan muuttamisen, uuden luvan hakemisen tai muun toimenpiteen tarpeellisuudesta (lupamääräys 21).

Toiminnan loppuessa Keski-Suomen ELY-keskus antaa tarvittavat määräykset maaperän kunnostamiseksi. Maaperän ja pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve selvitetään ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin. Ampumaradan lopettamisen yhteydessä tehtävillä viimeistelytoimilla varmistetaan alueen sopeutuminen ympäristöön ja estetään pitkäaikaisia haittoja (lupamääräys 22).

Vastaus Finavia Oyj:n vaatimuksiin

Pidetään epätodennäköisenä, että toiminnasta aiheutuisi ilmiöitä, joista olisi vaaraa lentoturvallisuudelle.

Vastaus Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntoon liittyen valvontajaosto toteaa, että lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 6, 7, 14 ja 20.

Vastaus terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon

Terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon liittyen valvontajaosto toteaa, että lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 6, 7, 8, 12 ja 14.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätös on voimassa toistaiseksi. Mikäli luvanvarainen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa tai ympäristöluvan muutos. Tämä päätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on saanut lainvoiman tai lupa päätetään rauettaa.

Maininta lupaa ankaramman asetuksen noudattamisesta

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (52/2014) §:t 5–8, 11, 14–17, 20, 22, 27, 29, 34, 42–44, 48, 49, 52, 58, 62, 63, 65, 66, 70, 83, 85, 87, 88, 94, 133, 134, 170, 172, 190, 191, 205

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) §:t 2, 11–15

Jätelaki (646/2011) §:t 8, 12, 13, 15–17, 28, 29, 72, 73, 118, 119, 121

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/2910) § 17

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tämän luvan käsittelystä peritään Jämsän kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti käsittelymaksua 3 135 euroa.

Maksu määräytyy valvontajaoston 12.10.2023 § 40 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä: Jämsän Ampumaratayhdistys ry

Jäljennös päätöksestä: Keski-Suomen ELY-keskus
Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto/ Jämsä
Muistutuksen jättäjä (Finavia Oyj)

Ilmoitus päätöksestä: Asianosaisille, joille hakemuksesta on erikseen annettu tieto

Tästä päätöksestä ilmoitetaan Jämsän kaupungin www-sivuilla ja Jämsän Seutu -lehdessä kuulutuksella. Päätös muutoksenhakuohjeineen pidetään nähtävillä kaupungin www-sivuilla ja ympäristötarkastajan työhuoneessa osoitteessa Koskentie 11.

Tiedoksisaannin päätöksestä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Valitusosoitus on liitteenä.

Liitteet

Valitusosoitus